

Parlamentul României

Camera Deputaților

COMISIA PENTRU POLITICĂ EXTERNĂ

PROCES VERBAL

al ședinței Comisiei pentru politică externă a Camerei Deputaților din 14 aprilie 1999

Miercuri, 14 martie 1999, ora 10.00, la Sala Comisiei

Ședința Comisiei de politică externă s-a desfășurat în ziua de 14 aprilie, ora 10,00 împreună cu Comisia de politică externă a Senatului, având ca ordine de zi audierea domnului Ambasador Marcel Dinu, recent întors de la post de la Chișinău.

Domnul Ambasador Marcel Dinu și-a început expunerea prezentând câteva aspecte ale politicii interne:

- s-a inițiat crearea Comitetului inter-parlamentar România-Moldova;
- 17 – Mircea Snegur
- 9 – Iurie Rosca
- 24 – Diacov
- 10 plus 1 (1 = Ilașcu); în legislatura trecută Ilie Ilașcu figura pe listele “Frontului popular”
- crearea “Alianței pentru democrație și reformă”
- guvernul Ciubuc: câteva realizări
- legea administrației locale
- votarea bugetului la 15 dec.
- noua organizare teritorială (pe județe)

S-a declarat la începutul anului o criză guvernamentală

- potrivit algoritmului Convenția democratică trebuia să propună Primul ministru adică dl. Andronic;

În prezent activitatea Alianței este girată de dl. Grigore Eremei fostul ambasador la București.

Frontul popular nu a votat în favoarea guvernului.

Frontul popular trece în relația politică ca fiind cel cu vederile cele mai apropiate relației cu România, cu puncte de vedere românești.

Mentținerea alianței, conlucrarea cu Frontul popular și bararea venii la putere a comuniștilor sunt foarte importante pentru viitorul relației cu România-Moldova.

Partidul comunist este total împotriva relației cu România, sunt unioniști, în declarația de bună vecinătate nu au menționat nimic despre România.

Se pare că Partidul comunist nu va avea mare viitor.

Este foarte importantă sprijinirea alianței ;pe plan politic întâlnirile la nivel de președinți sunt bune(4-5 pe an).

Schimburile comerciale

- în 1997-1998 volumul schimbruilor comerciale era de 200 mil.dolari.
- România ocupă locul 2 la exporturi și locul 3 la importuri în Rep.Moldova.
- Este primul partener extern în relația cu CSI.
- Suntem pe primul loc în ceea ce privește soc.mixte în Rep.Moldova.
- „ Tofan “și SNP manifestă interes în privatizarea firmei Tirex.
- firmele European drinks și Panipat sunt prezente acolo dar sunt de abia la început ;
- băncile Bancoop și BCR și-au deschis sucursale dar trebuie încurajate, văzute ca o garanție suplimentară pentru a se face afaceri acolo.
- există încă neîncredere, există litigii, încercări de reglări de conturi care pot fi depășite prin investițiile unor firme serioase;
- zahărul - consumul României este de 420-450 mii t./an din care noi producem jumătate și importăm 200-250 mii t./an, o treime din importul nostru este din Rep.Moldova.
- tutunul – Rep.Moldova a lucrat o vreme cu fabrica de la Iași dar mafia arăbească i-a distrus,

Relațiile inter-umane

- sunt dificultăți la trecerea frontierei, documentele sunt elaborate la standarde europene dar s-au creat bariere financiare;
- sunt 7-8000 de copii la studii în România ai căror părinți trebuie să plătească aceste taxe la graniță;
- de un an și jumătate se discută recunoașterea polițelor de asigurare;
- s-au stabilit taxe ecologice cu aprobarea consiliilor locale;
- trebuie o mai mare înțelegere în privința sistemului vamal care afectează cetățenii simpli;

Relațiile inter-parlamentare

- este necesară trimiterea cât mai urgentă a unui ambasador în Republica Moldova;
- noul ambasador ar trebui să fie o persoană cunoscută, o personalitate acceptabilă tuturor forțelor politice românești;
- acolo ambasadorul este chemat pentru a-și spune opinia în legătură cu chestiunile de politică externă;

DI deputat Ghibernea – am fost la Chișinău în anii 1995-1996, m-am întâlnit cu Petru Lucinski, am dus niște propuneri, dar nu s-a materializat nimic din tot ceea ce s-a discutat; -m-a impresionat tensiunea din ambasadă și trag concluzia că se trăiește greu acolo ca român; Simțiți o anumită deschidere față de apropierea de noi ?

DI.Ambasador Marcel Dinu – este o deschidere amplă, Lucinski a scos din planul relațiilor bilaterale unele situații dificile; el recunoaște că în republica Moldova populați amajoritară este de etnie română.

- am fost acuzat că mă bucur de prea mare influență în Rep.Moldova, dar atmosfera este mai bună acum.

DI.Președinte Prisăcaru- acordul privind crearea comisiei București-Chișinău a fost reînnoit de cei 2 președinți ai Camerei și Senatului, Senatul a trimis o delegație de experți la Chișinău, s-a ajuns la o înțelegere aprobată de Senat și Birourile permanente ale celor două Camere dar Camera Deputaților a întârziat răspunsul la problemele ridicate,
- vizita dlui Diacov se realizează la invitația domnului Petre Roman ,Președintele Senatului.

DI.deputat Dan Matei Agaton – ne aflăm în fața unor blocaje, eu am transmis chiar o interpelare domnului ministru Andrei Pleșu în acest sens;

- mi se pare că era o altfel de atmosferă când era dl.Marcel Dinu ambasador;?
- ce se întâmplă cu fondul „Moldova”?
- ce se întâmplă cu bursele?
- ce se întâmplă cu Tratatul?
- gafă de a nu felicita noul Prim ministru cum o calificăți?
- putem creiona o strategie pe termen lung cu Moldova, ce ne propunem să facem?

DI.Ambasador Marcel Dinu – fondul pentru Moldova există = 10 mld.lei , este folosit pentru cărți, care ajung în școlile românești;

- bursele: 800 studențești, 500 pentru elevi, s-a îmbunătățit sistemul de recrutare;
- tratatul: părerea mea este că nu avem nevoie de acest tratat, aceasta ar însemna să încețoșăm puțin viitorul; am introdus o abordare pragmatică;

DI.senator D.A.Lăzărescu – câți români au pierit din 1940 până azi în ceea ce era Basarabia?

- care este nivelul științelor istorice și sociale după atâția ani de când Republica Moldova a devenit autonomă?

DI.Ambasador Marcel Dinu – este vorba despre 1 mil.-1 mil.jumătate de români , au mai rămas puțini veteranidar care nu și-au primit nic acum brevetele;

- s-a făcut un pas important pe plan istoric și al literaturii române;
- manualele școlare au fost comune sau făcute de istorici de-ai lor;
- a fost o rezistență la folosirea manualelor în școli, un rol important îl are Fundația Soros care are un program acolo și este unul din importatorii de carte românească;

DI.deputat Zsolt Szilagyi – care este poziția elitei politice de acolo în legătură cu problema iugoslavă?

- ce procent dintre studenți se întorc acolo și care este poziția opiniei publice față de favorurile asigurate de România pentru Moldova?
- Structura energetică a Moldovei?

DI.Ambasador Marcel Dinu – structura energetică – în afara energiei din România restul provine din răsărit;

- studenții – nu cred că există o evidență, lucrurile s-au normalizat în folosirea studenților din România;
- este o bătălie pentru a merge la studii în România;
- sunt acolo studenți care dețin posturi de conducere;
- în legătură cu problema iugoslavă poziția oficială se apropie de cea a declarației Parlamentului României.

DI.deputat Romulus Neagu – cât ați stat la Chișinău, v-au fost prezentate motivele retragerii, câți diplomați avem la Chișinău?

- Ambasada de la Chișinău a transmis o propunere pentru ca Primul ministru să felicite pe Primul ministru moldovean?
- Continuă procesul de rusificare?

DI.Ambasador Marcel Dinu – am stat la post din 1997-1999, motivul retragerii a fost că am depășit cu un an vârsta de pensionare;

- diplomații de la ambasadă sunt: 3 diplomați, atașatul militar și doi reprezentanți ai Ministerului Comerțului;
- propunerile de felicitare au venit;
- procesul de rusificare nu se confirmă, 9 la sută din populație sunt în favoarea unirii cu România, dar problema actuală este trezirea conștiinței naționale în școli, de la generația care vine;

DI.deputat Pop Iftene – în Republica Moldova există ocupație militară străină, aproape tot ce se întâmplă acum în Moldova este anormal;

- în aprilie 1998 la alcătuirea programului de guvernare a fost consultată Ambasada română de la Chișinău?
- nu cred că trebuie să ne agățăm de acest tratat, pe care nu l-am putea încheia cum am vrea;
- rapoartele de la Consiliul Europei pentru primirea Moldovei conțin în proporție de 90 la sută tezele rusești;
- printre lucrurile grave ce se petrec acolo aș menționa ceremonia de decorare a soldaților care au luptat în Afganistan.

DI.Ambasador Marcel Dinu – Occidentul menajează susceptibilitatea Rusiei în relația cu Moldova și în dimensiunea retragerii trupelor ruse;

- accentele se pun pe integrarea economică, culturală într-o Europă unită și trezirea conștiinței naționale;

DI.deputat Rațiu – în Parlamentul de la Chișinău deputații care vorbesc românește vorbesc între ei rusește?

DI.Ambasador Marcel Dinu – se vorbește în două limbi iar deputații comuniști chiar dacă sunt români preferă să vorbească rusește;

DI.Președinte Prisăcaru – regretă maniera MAE de rechemare a dlui. Marcel Dinu și propune un demers comun al celor două Comisii pentru trimiterea unui ambasador la Chișinău;

DI.Președinte Victor Boștinaru – propune invitarea Min.Finanțelor pentru a analiza mecanismele care blochează relația România – Moldova.

- aceeași invitație o să fie transmisă Ministerului industriei și comerțului.

DI.Președinte Prisăcaru – relația cu biserica ortodoxă;

- care sunt relațiile Moldovei cu Ucraina?
- Șansele creării unui acord la UE.

DI.Ambasador Marcel Dinu – Mitropolia Basarabiei deține 5 la sută din parohii;

- sunt mulți preoți formați în România, slijbele se țin în limba română;
- în ideea concilierii între cele două biserici discuțiile vor continua la București și Moscova;
- au fost reglementate problemele de frontieră cu Ucraina, inclusiv Giurgiulești;
- opțiunea pentru UE este adevărată, este o opțiune politică și pleacă de la constatarea că Rusia nu poate face nimic și atunci cineva trebuie să ajute;

Dl.Președinte Boștinaru – a fost o întâlnire extrem de utilă, am înțeles cât de bine gestionăm această relație;

- supun votului ideea trimerii celor două scrisori către ministere;
- dl.deputat Szilaghyi propune invitarea reprezentanților MAE pentru a discuta despre problema din Kosovo;
- cele două propuneri sunt votate în unanimitate;

Dl.deputat Mihai Dorin – reamintește membrilor Comisiei despre demersul sau de a trimite la Washington înainte de summit un apel.

Dl.Președinte Boștinaru- propune o scrisoare comună către Biroul Permanent în vederea luării unei decizii ce ar permite reunirea celor două Camere și adoptarea acestei decizii.